

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

BRNO 1975

KONTROLNÍ VÝZKUM NA SÍDLIŠTI Z DOBY BRONZOVÉ NA CEZAVÁCH U BLUČINY

/ okr. Brno-venkov /

Stanislav S t u c h l í k, AÚ ČSAV Brno

Na podzim 1974 byl uskutečněn kontrolní výzkum na známém nalezišti z doby bronzové na Cezavách u Blučiny. Na lokalitě se prováděly výzkumy již v roce 1940 a v letech 1948-1960 se zde prováděl systematický výzkum pod vedením dr. K. Tihelky. /1/ V pozdějších letech bylo na Cezavách u Blučiny provedeno ještě několik záchranných výzkumů pracovníky Archeologického ústavu ČSAV v Brně. /2/ V říjnu 1974 byl na podnět dr. J. Jelínka z Moravského musea v Brně proveden kontrolní výzkum, na němž se podíleli dr. J. Jelínek, arch. V. Hank a referent. Jeho cílem bylo ověření možnosti případného dalšího výzkumu na této lokalitě.

Při výzkumu byly otevřeny dvě sondy. Jedna sonda byla položena uvnitř opevněné akropole na poli B. Tukačové /parc. č. 2012/. Její šířka byla 1 m a délka 43 m. Druhá sonda byla položena na poli manželů Mátlových, které má v současné době v užívání J. Kartaš. Touto sondou se měla ověřit možnost výzkumu mimo opevněný areál v okolí sondy č. 1 z výzkumu K. Tihelky v roce 1951. /3/ Sonda č. 1. protala v horní části sondy K. Tihelky z výzkumu v roce 1949 a znovu obnažila věteřovské jámy č. 1 a 2. /4/ Další průběh sondy č. 1 obnažil bohatou věteřovskou kulturní vrstvu, která dosahovala mocnosti až 120 cm. Zachyceny a prozkoumány zde byly 4 jámy věteřovského typu a jedna jáma velatické kultury. Jak v kulturní vrstvě, tak ve všech jámách bylo velké množství keramického materiálu a zvířecích kostí. Tento materiál je však zatím nezpracovaný a nelze o něm tedy podrobněji informovat.

P o z n á m k y :

- 1 K. Tihelka, Cezavy u Blučiny ve světle archeologických výzkumů a nálezů, Brno 1957; K. Tihelka, Moravský věteřovský typ, II. část, Študijné zvesti 8, Nitra 1962, 17:52; K. Tihelka, Velatice Culture Burials at Blučina, Fontés Archaeologici Pragenses 13, Pragae 1969; zde jsou uvedeny i podrobnější zprávy o výzkumech a rovněž další literatura.
- 2 Nálezové zprávy o záchranných výzkumech jsou uloženy v archivu ČSAV Brno
- 3 K. Tihelka, Brno 1957, 39.
- 4 K. Tihelka, Nitra 1962, 29.

Kontrollgrabung auf der Siedlung aus der Bronzezeit auf Cezavy bei Blučina /Bez. Brno-venkov/. Im Herbst 1974 realisierte sich eine Kontrollgrabung auf dem bekannten Fundort aus der Bronzezeit auf Cezavy bei Blučina. Auf der Lokalität führte man Grabungen bereits seit dem Jahre 1940 durch und in den Jahren 1948-1960 lief hier eine systematische Grabung unter Leitung von Dr. K. Tihelka. Ziel der Kontrollgrabung, unternommen auf Anlass von Dr. J. Jelínek aus dem Mährischen Museum in Brno war, die Möglichkeit einer eventuellen weiteren Grabung auf dieser Lokalität zu beglaubigen. Bei der Grabung wurden zwei Suchgräben geöffnet, in denen eine mächtige Kulturschicht des Věteřov Types, 4 Gruben des Věteřov Types und 1 Grube der Velaticer Kultur untersucht wurden.

SÍDLIŠTĚ ZE STŘEDNÍ DOBY BRONZOVÉ V UHERSKÉM BRODĚ

/ okr. Uherské Hradiště /

Jiří P a v e l č í k, AÚ ČSAV Brno

Při hloubení základů nové kotelny v Uh. Brodě - Sídlišti byl narušen pravěký objekt. Z jámy cca 2 m hluboké, vyplněné tmavou hlínou, zachránil Jan Pavelčík zlomky ostře profilovaných koflíků, střepey zdobené prstováním, velké jehlanovité závaží, lidskou kalvu, zvířecí kosti a zlomky mazanice s vyhlazeným povrchem s bílou líčkou. Nalezený materiál můžeme s největší pravděpodobností zařadit do období mohylové kultury. Nález zřejmě souvisí se sídlištem uvedené kultury v prostoru Neradic /1/ a pivovaru, zjištěných v předchozích letech. Obě lokality se nacházejí cca 200 m jihozápadním směrem od výkopu kotelny.

P o z n á m k y :

- 1 Jiří Pavelčík, Záchranný výzkum u Uherského Brodu, PV 1958, Brno 1958, 103.

Siedlung aus der mittleren Bronzezeit in Uherský Brod/Bez. Uherské Hradiště/. Im Raume der Neusiedlung am östlichen Rand von Uherský Brod wurde bei Terrainarbeiten ein Objekt der Hügelgräberkultur gestört.

NÁLEZY BRONZŮ V HRADISKU U KROMĚŘÍŽE V LETECH 1969 - 1972

/ okr. Kroměříž /

Josef Bláha, OSSPPOP, Olomouc

/ Tab. 12 /

Po podzimní orbě v r. 1969 byl nalezen při severním okraji pravěkého hradiska jeden celý exemplář a zlomek bronzového srpů /OM Kroměříž, přír. č. 121/69/.

Na jaře r. 1971 našel autor zprávy v sz. části hradiska kompletní 34 cm dlouhou dvojdílnou jehlici s trnem na terčovitě hlavici /tab. 12:1/. Následujícího roku našel p. D. Kolbinger z Hulína další bronzové předměty v různých částech hradiska. Jedná se o brylovitý závěsek z masivního hráněného drátu /tab. 12:2/, dvě další terčovitě hlavice k jehlicím /tab. 12:3,4/, mírně deformovanou plechovou puklici s úškem /tab. 12:5/, útržek bronzového plechu o kruhovém vnějším obvodu a s trojí soustřednou perforací /tab. 12:6/ a dva další zlomky srpů /tab. 12:7,8/.

Dvojdílné jehlice s trnem na terčovitě hlavici známe i z poblíž nalezeného depotu v trati "V hrobí" /nal. r. 1907/ a rovněž ze známého hulínského depotu /nal. r. 1919/. Datovány jsou do stupňů BC₂ - D. Ažkoliv nevíme, zda se v případě zmíněných ojedinělých nálezů z Hradiska jedná o rozoráný jeden, či více depotů, lze mít za to, že všechny tyto předměty náležejí do přibližně stejného časového horizontu.

Bronzefunde in Hradisko bei Kroměříž in den Jahren 1969 - 1972 /Bez. Kroměříž/. Im Areal des prähistorischen Burgwalles im Kataster der Gemeinde Hradisko bei Kroměříž fand man im Verlaufe der Jahre 1969 - 1972 vereinzelte komplette sowie beschädigte Bronzegegenstände. Der markanteste unter diesen ist eine zweiteilige Nadel mit Dorn auf dem scheibenförmigen Kopf und zwei weitere Köpfe von Nadeln dieses Types, die in die Stufe BC₂ - D datierbar sind. Auch die anderen Funde gehören offensichtlich in diesen zeitlichen Horizont, wobei man nicht entscheiden kann, ob es sich um den Inhalt eines, oder mehrerer Depots handelt.

LUŽICKÉ ŽÁROVÉ HROBY VE VĚROVANECH

/ okr. Olomouc /

Vít Dohnal, Vlastivědný ústav, Olomouc

/ Tab. 13 - 14 /

Začátkem února 1974 se při kopání rýhy pro kanalizaci přišlo mezi střediskem JZD a silniční odbočkou do Věrovan na několik žárových hrobů s lužickou keramikou a s poměrně hojnými bronzovými předměty. Hroby se našly na záhumencích asi 40 m severně od silnice a pravděpodobně patří k jednomu a téměř pohřebišti, které bylo už několikrát zachyceno. Pohřebiště má asi větší rozsah, jak je možno soudit ze vzdáleností mezi jednotlivými dosud podchycenými nálezy: od hrobů porušených v letech 1959 - 1960 /1/ leží nyníější nálezy asi 30 - 40 m k východu a od hrobu zachráněného v r. 1966 /2/ asi 100 m jižním směrem. Poslední nálezy zachránil O. Drkula z místního JZD a podle jeho sdělení šlo nejméně o tři hroby. K hrobu 1/74 patří větší bezúšňé osudí /v. 290 mm/ nezdobeného, po výduť stříbrně tuhovaného a pod výduť hnědého zdrsňeného povrchu, dále mísa s hrdlem /v. 103 mm/ hnědošedého částečně tuhovaného povrchu a spodek blíže neurčitelné menší nádoby /zach. v. 67 mm/ šedého slabě tuhovaného povrchu. Z hrobu 2/74 pochází osudíčko /v. 90 mm/ s lomenou výduť, která je zdobena čtyřmi orámovanými vypnulínami a mělkými důlky. Dno tvoří nízkou prstencovitou nožku; povrch je vyleštěný a po výduť tuhovaný. Osudíčko obsahovalo bronzové předměty: větší nezdobenou puklici /průměr 60 mm/, nepravidelný kroužek stočený z krouceného oblého drátu s volně přeloženými konci /vnější průměr 18 mm, tloušťka drátu 2 mm/, větší část tenkého nezdobeného náramku /průměr 68 mm, šířka 4 mm/, dva menší zlomky náramku stejného typu a zlomek nezdobeného náramku zesíleného podélným žebérkem /šířka 5 mm/. Z hrobu 3/74 je menší osudí /v. 138 mm/ zdobené na výduť čtyřmi zevnitř vytláčenými vypnulínami. Osudí je tmavohnědé a ve dnu i na boku nade dnem má po jednom malém nepravidelném otvoru. Osudí obsahovalo pět spirálovitých trubiček z tenkého svinutého drátku, dále nezdobený náramek z oblého drátu s přeloženými konci /max. průměr 37 mm, tloušťka drátu 3 mm/ a úlomek tlustšího oblého drátu. Kromě uvedených předmětů byl zachráněn další keramický materiál bez hrobových celků: červenohnědé osudí /v. 310 mm/ se čtyřmi neorámovanými vy-

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : doc. dr. B. Klína, A. Životská

Na titulním listě : stříbrná spona z doby stěhování národů ze Šakvic

Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI-73332

Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné